

Metodický návod pro učitele na osvětové a vzdělávací aktivity pro žáky a studenty v rámci zapojení školy do projektu Pijeme kohoutkovou

Proč pijeme tolik balené vody?

Cílová skupina: žáci 2. stupně základní školy

Vhodné předměty: výchova ke zdraví, přírodopis, výtvarná výchova, environmentální výchova, chemie, zeměpis, informatika, český jazyk

Cíle:

- Žák zjistí, odkud pochází voda z kohoutku v dané obci.
- Žák se dozví, jakými kroky je dán fakt, že voda v kohoutku je pitná.
- Žák se dozví, jak se zachází s odpadní vodou.
- Žák se podílí na aktivní práci v rámci své pracovní skupiny.
- Žák na základě vlastního zkoumání a analýzy předložených materiálů uvede několik způsobů, jak probouzí reklama náš zájem o daný produkt.
- Žák na základě předložených čísel vypočítá rozdíl mezi cenou balené a kohoutkové vody.
- Žák zjistí, co znamená pojem „stočné“.
- Žák se zamyslí nad způsoby plýtvání vodou v každodenním životě a uvede alespoň jeden příklad.
- Žák prezentuje svá zjištění o vybraném tématu ostatním spolužákům.
- Žák vnímá rozdíl v názvosloví balených vod, ví, že každé označení znamená určitá specifika obsahu lahve.
- Žák zpracuje informační plakát o vybraném tématu.
- Žák na základě vlastního výtvarného zpracování tématu popíše hlavní sdělení informačního plakátu k dané problematice.

Čas: 90 minut

Související a podpůrné materiály:

- Pitná voda z kohoutku
 - Film O vodičce:
<https://www.youtube.com/watch?v=4O7fQjK36G0>

- **Voda z kohoutku v našem kraji**
 - Na stránkách vodáren či krajských úřadů jednotlivých krajů
 - Např. v Karlovarském kraji je z velké části z vodních přehrad, v Královéhradeckém kraji se zase bere pouze z podzemních zdrojů.
- **Úpravna vody**
 - Film O vodičce:
<https://www.youtube.com/watch?v=4O7fQjK36G0>
- **Čistírna odpadních vod**
 - Film O vodičce:
<https://www.youtube.com/watch?v=4O7fQjK36G0>
- **Reklama na kohoutkovou vodu**
 - Bez zdrojů, žáci musí vymyslet samostatně, případně se inspirovat balenou vodou a tím, co na ni táhne pozornost.
 - Případně úvodní video „Jak udělat z obyčejné vody luxusní zboží pro elitu“, Mall.tv:
<https://www.mall.tv/rozum-v-troube/royal-water-jak-udelat-z-obycejne-vody-luxusni-zbozi>
- **Druhy balených vod**
 - Viz samostatný dokument Balená voda
- **Problematika kvality balených vod**
 - Viz samostatný dokument „Není balená voda jako balená voda“
 - Článek: Prodejci špatně skladují balenou vodu v PET lahvích, Novinky.cz:
<https://www.novinky.cz/ekonomika/clanek/prodejci-spatne-skladuji-balenou-vodu-v-pet-lahvich-40164427>
- **Cena vody**
 - Podle obce, v níž je umístěna škola nebo žáci pochází, žákům připravte údaje o ceně stočného. Dále je vyzvěte, aby zjistili, kolik stojí různé druhy balených vod.
- **Reklama na balenou vodu**
 - Bez zdrojů, žáci musí vymyslet samostatně, inspirovat se balenou vodou a tím, co na ni táhne pozornost.
 - Případně úvodní video „Jak udělat z obyčejné vody luxusní zboží pro elitu“, Mall.tv:
<https://www.mall.tv/rozum-v-troube/royal-water-jak-udelat-z-obycejne-vody-luxusni-zbozi>

Poznámka:

- Doporučujeme realizovat před aktivitou Audit spotřeby vody 2. stupeň

Proč pijeme tolik balené vody?

V rámci celého projektu slouží aktivita jako úvodní. Žáci se do tématu ponoří z několika pohledů

Evokace – 10 min

Všem žákům pustě toto video <https://www.mall.tv/rozum-v-troube/royal-water-jak-udelat-z-obycejne-vody-luxusni-zbozi>

Společně rozeberte, na co video upozorňuje. (Balená voda je často jen reklamní záležitost, voda z kohoutku je pro pití vhodná a cenově vyjde mnohonásobně levněji. Platíme za značku, nikoli za kvalitu či exkluzivitu. Je dobré znát, co znamenají cizí pojmy, protože často neznamenaají nic významného, jen dobře znějí a dobře prodávají zboží.)

Sdělte žákům, že se nyní na téma balených vod podíváte víc do hloubky a z mnoha úhlů pohledu.

Fáze uvědomování si významu – 40 minut

Žáky rozdělte do několika pracovních skupin o počtu 3 – 4 žáci. Toto rozdělení může být v rámci jednotlivých tříd a každá třída tak zpracuje všechna témata nebo naopak může nejprve každá třída dostat jedno téma, které je zpracováváno několika skupinami dané třídy. Cílem je, aby jedno téma zpracovalo více skupin, vzniklo tak více zpracování a došlo nejen k aktivnímu zapojení všech žáků, ale také k různému pojetí stejného tématu a většího množství materiálů pro reflexi. Pokud se vám některé téma ke zpracování nehodí, vynechejte ho.

Zadání pro skupiny:

- Přečtete si/zhlédněte si informace k vašemu tématu, případně si po dohodě s vyučujícím dohledejte další a formou informativního plakátu o velikosti A3/A2 přibližte téma ostatním spolužákům. Při práci s informacemi si nejprve oddělte klíčové informace od méně podstatných, informace zajímavé a informace pro vás nové, abyste se v tématu dobře zorientovali. Následně se ve skupině dohodněte, které informace umístíte na plakát a jakou formou. Než se pustíte do vlastní tvorby, položte si společně otázku, zda informace, které chcete na plakát umístit, odpovídají na základní otázku vašeho tématu.

Témata + základní otázka pro skupiny¹:

- Pitná voda z kohoutku
 - Otázka: Odkud je možné získávat pitnou vodu z kohoutku a jak?
- Voda z kohoutku v našem kraji
 - Z jakých konkrétních zdrojů se bere pitná voda ve vašem kraji a ve vaší obci?

¹ Doporučujeme vytisknout, rozstříhat a rozdat jednotlivým skupinám, případně promítnou.

- **Úpravna vody**
 - Jak funguje proces čištění vody v úpravně vody?
- **Čistírna odpadních vod**
 - Jak funguje proces čištění odpadní vody?
- **Reklama na kohoutkovou vodu**
 - Vaše skupina nemá žádnou základní otázku, ale základní úkol. Inspirujte se reklamami na balenou vodu a udělejte takovou reklamu na kohoutkovou vodu ve vaší obci, kterou by si chtěl každý koupit.
- **Druhy balených vod**
 - Jaké druhy balených vod je možné koupit v obchodech a co jednotlivá označení znamenají?
- **Problematika kvality balených vod**
 - Na co je potřeba dávat pozor při nákupu balených vod? Kdy má smysl kupovat balenou vodu?
- **Cena vody**
 - Kolik zaplatíte na vašem průměrném pitném režimu za měsíc, pokud budete pít pouze kohoutkovou vodu a kolik za vodu, která bude pouze balená? Jaký je rozdíl mezi cenami? Přemýšlejte, co byste si mohli za rozdíl v ceně kohoutkové a balené vody koupit.
- **Reklama na balenou vodu**
 - Vaše skupina nemá žádnou základní otázku, ale základní úkol. Přineste si do školy co nejvíce reklam na balenou vodu, ať už z letáků, samostatných lahví či ze stránek vybraných výrobců nápojů a udělejte plakátek, v němž pojmenujete konkrétní lákadla, kterými vás chce prodejce vést k nákupu balené vody – barva obalu, slogan, reklama v TV...

Fáze reflexe – 40 minut

Vyzvěte všechny skupiny, aby postupně prezentovaly výsledky své práce. Návodnými otázkami je vedte nejen k odpovědím na základní zkoumanou otázku, ale také na to, co jim na tématu přišlo zajímavé, objevné, překvapující apod. a zda nějaké zjištěné informace mohou ovlivnit jejich náhled na problematiku vody. Na obdobné otázky se namátkově ptejte i posluchačů daného prezentování.